A°. 1835. N°. 93.

DONDERDAG DEN 19den NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Militair Bureau.

Den 18 *November* 1835.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is bij Gouvernements-Order van heden No. 222/22, tot *Eersten Luitenant* bij de Eerste Afdeeling der Schutterij van *Paramaribo* benoemd, de oudste Tweede Luitenant bij genoemde Afdeeling DANIEL BENJAMINS.

De 1e. Luitenant Adjudant,
R. H. ESSER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 14den dezer, de Nd. Am. Brik *Levant*, Kapt. F. Nickerson, naar Boston; lading: 73 vaten Malassie.

Den 17den, het Schip *Suriname*. Kapt. R. van der Meij, naar Amsterdam; lading: 455 vaten Suiker.

ADVERTISSEMENTEN.

PARAMARIBO *den* 11 *November* 1835.

Op den 8sten dezer, aan boord van het Nederlandsch Schip *Susanna Maria* in de rivier *Suriname*, tusschen de Waag en de Plattebrug, opgehaald zijnde een *ANKER*, p. m. zwaar 600 Nederlandsche Ponden; zoo wordt, wie daarop eenig regt van eigendom vermeend te hebben, uitgenoodigd daarvan vóór ultimo dezer maand kennis te geven aan

Den Havenmeester,
R. H. ESSER.

2de Advertentie.

(42122) Op den 9den December e. k. zullen de ondergeteekenden door- en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek doen verkoopen:

Zeven en Veertig koppen *SLAVEN*, aankomende de Erven wijlen Mevrouw de weduwe H. Z. COUDERC, geboren THOMAS en Mevrouw de weduwe S. VIRULY, geboren COUDERC, laatst gewerkt hebbende op de Plantaadje *Bergerac*.

De koopers kunnen het montant der koopschat in solide Wissels, getrokken voor Plantaadjen, *drie maanden zigt*, mits niet minder dan *Duizend Gulden ieder*, ten genoegen van den Vendumeester voldoen, de Landsregten daar niet onder begrepen.

Ook zal over *zes weken*, dag en datum nader te bepalen, door denzelven worden verkocht: de Plantaadje *BERGERAC*, en de *GRONDEN* van *Groot*- en *Klein Mondésir*, met de daaraan verbonden *zes* stuks *SLAVEN*.

Zullende de inventaris ten kantore van den Vendumeester voornoemd, in tijds ter visie liggen.

Paramaribo den 18 *November* 1835.
W. C. KENNEDIJ qq.
H. J. BLANCKE qq.

N. J. C. BAARS

Presenteerd te Koop:

(42127) Z. M. - Kom.- Limburger en Zwitsersche Kaas, Aardappelen, Uijen, Boter, Ham, zout Vleesch, rook- en pekel Spek, Rolpens, Worst, Saucijsjes, Paling, Anchovisch, Zuurkool, Snijboonen, gedroogde Doperwtjes, Tuinboontjes en Wortelen.

Versche Zalm, dito Oesters, Kreeften, Roastbeaf, Cornedbeef, Beefsteaks, Thonmariné, Sardines, Snippers, Kwartels, Faisanten, Saucisjes, Truffees, Rognons de Mouton, enz. enz.

Broodsuiker, *Patent Olie*, *Seltzerwater in heele en halve kruiken*, Wijn - Azijn in pullen, Vinaigre aux Fines Herbes, Vinaigre des Quatres Voleurs, Zoete - Olie, Gort, gepelde Garst, zoete - bittere - en kraak Amandelen, Rozijnen, Korenten, Peeren, Appelen, Fermiselli, Maceeronie, Sago, Champignon, Morillen, Mousseron, Truffels, beste groene - en zwarte Thee, Kandijsuiker, Amandelbanket.

Hollandsche Stroop, Vruchten op Brandewijn, Vruchten ter bereiding van Taarten, Olijven, Augurktjes en Engelsch Zuurgoed, diverse Vleesch- en Vischsausen, Soja- en Anchovisch-Saus, Kaneel, Foelie, Muskaatnooten, Kruitnagelen, zwarte - en Jamaica-Peper.

Havanna en Portorico Sigaren, beste rook - en snuif Tabak, Pijpen enz.

Champagne - Port - Muscat - Madeira - Rhijn - en Medoc Wijnen, Kierschwasser, extrait d'Absinthe, Cognac, Genever, wit Bier, enz.

Gemaakt Kleederen, zijde Hoeden, Engelsche Haar- Nagel- Tafel - Kleeder - en Meubelschuijers, Verfkwasten.

Katoen - en Koffij - Zakkendoek, Bindgaren, Lijn-Olie, Witlood, gemalen Potlood, Engelschbruin, Cromat Geel, dito Groen, Geeloker, Zwartsel, Berlijnsch Blaauw, en meer andere Goederen.

(39469) Kapt. J. J. OLTMANS, voerende het Schip *Remke*, is voornemens den 30sten November zijnen Brievenzak te sluiten, en de terugreis naar *Amsterdam* aan te nemen.

Mengelwerk.

PETER I, KEIZER VAN RUSLAND.

Den 8sten Februarij 1725, overleed Peter I, Keizer van Rusland. Hij was een dier buitengewone mannen, welker karakter alleen een geheel stelsel, en welker leven de geschiedenis van hunnen tijd is. Beurtelings veldheer of soldaat, regter of beul, wreede dwingeland of grootmoedig vorst, ontaard vader of teedere echtgenoot, zag men hem aan de wereld de gedrochtelijke vereeniging der hatelijkste ondeugden en der edelste deugden aanbieden. Bovenal was hij begaafd met eene stoutheid en eenen moed, die tegen alles bestand waren, eigenschappen die tot alles leiden kunnen, wanneer dezelve, zoo als bij hem, gepaard gaan met de grootste volharding. Geroepen om over een volk te regeren, dat nog in barbaarschheid gedompeld was, onophoudelijk blootgesteld aan aanslagen tegen zijn gezag of zijn leven, kende Peter, even barbaarsch als zijn volk, geene andere wetten dan zijnen wil, geene andere middelen dan dwang, en de talrijke wreedheden, waarmede hij zijn leven bezoedelde, zouden onverschoonbaar zijn, indien hij niet gestadig zijn groot doel hadde voor oogen gehad, om namelijk zijn land te beschaven en aan hetzelve eenen rang in Europa te geven, waartoe tot op zijnen tijd Rusland naauwlijks scheen te behooren.

In den ouderdom van vijftien jaren zag men hem reeds eene soort van bijzondere wacht vormen, welke hij wist aan krijgstucht te onderwerpen en door allerlei vermoeijenissen te volharden, en welke bij twee jaren daarna gebruikte tot vernedering der Strelitzen, een gevreesd en magtig korps, welks slagtoffer hij bijna was geweest. Toen Alleenheerscher des rijks geworden door den vrijwilligen afstand van zijnen ouderen broeder Iwan, schonk Peter zijne gansche aandacht aan de zeemagt. Men zegt, dat hij op het denkbeeld daartoe kwam door het vinden eener oude Engelsche sloep, welke men als eene zeldzaamheid in de rijksmagazijnen bewaarde; doch deze anekdote verdient geen geloof, omdat onmogelijk een land, waarvan een gedeelte door de zee bespoeld wordt, niet eenige goed of kwalijk gebouwde vaartuigen bezitten kan. Men moet veeleer aannemen, dat de Czaar, wiens vernuft ook datgene ried, waarvan zijn verstand onkundig was, begreep, dat eene zeemagt het snelste en zekerste middel was om zich in regtstreeksche en veelvuldige gemeenschap te stellen met zoodanige landen, op welker kennis en beschaving hij naijverig was. Hij deed schepen bouwen, nam alle gelegenheden te baat om Engelsche schepen te doen komen, en benoemde eenen admiraal, zelfs toen hij nog geen enkel fregat bezat. In het volgende jaar echter voerde hij in persoon eene expeditie aan tegen Azof, hetwelk hij innam. Aangemoedigd door dezen gelukkigen uitslag en daartoe nog meer aangezet door de rust, waarin zich het land bevond, deed hij in 1697 zijne merkwaardige reis buitenslands, trok over Esthland, Liefland, Brandenburg, Hanover en Westfalen naar Amsterdam, van waar hij zich begaf naar Zaandam, en zich hier, in de vaderlandsche kleederdragt, onder den naam van Peter Michaeloff, op de lijst der werklieden liet inschrijven. Hier bewoonde hij een klein huisje; bereidde zelf zijne spijze; hield briefwisseling met zijne staatsdienaren, en werkte tevens met zijne timmermansbijl aan mast en kiel. Vervolgens naar Amsterdam teruggekeerd zijnde, liet hij aldaar, onder zijn opzigt, een oorlogschip van 60 stuk geschuts bouwen, hetwelk hij naar Archangel zond. Niets ontsnapte zijne oplettendheid. Hij liet zich omtrent alles onderrigten, en oefende zich zelven in vele zaken, zelfs in heelkundige bewerkingen. Zijne zucht voor het zeewezen deed hem van hier eene reis naar Londen ondernemen, waar hij, even als vroeger te Zaandam, in Engelsche schipperskleeding, in het Koninklijke scheepsbouwhuis zijn verblijf hield. Vervolgens begaf hij zich naar Weenen, van waar hij echter genoodzaakt was in allerijl te vertrekken, omdat hij de tijding ontving, dat de Strelitzen in opstand waren en op Moskou aanrukten.

Hij kwam te laat voor de overwinning, maar vroeg genoeg voor zijne wraak. Deze was zoodanig, dat men bezwaarlijk daarvan de weêrga in de geschiedenis van eenig volk, hoe wild ook, vindt. Eene geheele maand lang zag elke dag onderscheidene strafoefeningen, en telkens deed de Czaar verscheidene hoofden met eigene hand vallen. Hij verlaagde zich tot de rol van beul en dwong de rijksgrooten, zijn voorbeeld te volgen.

Men zoude gezegd hebben, dat er twee personen in den Czaar waren; want op hetzelfde oogenblik, dat hij zich aldus aan al de misdaden der barbaarschheid schuldig maakte, stelde hij de beginselen daar, van de beschaving, die het wild karakter zijns volks verzachten moest.

Hij stichtte scholen voor het zeewezen en de wiskunde, ontbood uit alle landen van Europa de voornaamste krijgskundigen, kunstenaars en werklieden. Hij beloofde aan allen schatten en bescherming, en hield

zijn woord jegens allen. Hij deed mijnen ontginnen, bevolkte de landerijen met vee, bevorderde den landbouw, en zond naar alle gedeelten des rijks aardrijkskundigen en ingenieurs, om de plannen van al de Russische provinciën op te nemen. Hij rigtte wapensmederijen en fabrijken van allerlei aard op.

Te midden dezer geheel vreedzame bezigheden verrees plotseling naast hem een geduchte mededinger in Karel XII, koning van Zweden, die aan het hoofd zijner troepen te velde trok en de Russische legers versloeg. Peter was reeds al te bekwaam om niet terstond de meerdere geoefendheid en tucht der Zweedsche soldaten boven de zijne te begrijpen; »de Zweden", zeide hij zullen ons leeren overwinnen." En van dat oogenblik af zag men hem elke nederlaag als eenen stap nader tot de overwinning beschouwen en zijnen moed en zijne volharding verdubbelen. Toen was hij werkelijk groot! Met ongeloofelijke inspanning al zijne staten doorreizende om daarvan alle hulpmiddelen te verzamelen, troepen ligtende, dezelve dag en nacht oefenende, derzelver vermoeijenissen deelende om hen daarna te midden des gevaars in persoon aan te voeren, werd hij eindelijk zelf overwinnaar. Nu kwam de tijd van tegenspoed voor den Koning van Zweden, tot dat de merkwaardige slag van Pultawa eindelijk tusschen deze twee groote mannen besliste. Karel XII en Peter I streden als gemeene soldaten; men zag beiden steeds in het digst van het gevecht; beider kleederen waren doorboord van kogels; en des avonds na het gevecht, terwijl Karel bijna zonder gevolg vlugtte, bedankte de zegevierende Czaar de Zweedsche generaals, dat zij hem geleerd hadden te overwinnen.

Middelerwijl had Peter op de oevers der Baltische zee de grondslagen eener nieuwe stad gelegd. Hij wilde, dat de hoofdstad van het groote Russische keizerrijk eene zeehaven zoude zijn, en op het slagveld van Pultawa schreef hij aan den admiraal Apraxin: »Gode zij dank, de eerste steen van Petersburg is op eenen hechten grond gelegd." Van dezen dag van overwinning lachte de fortuin den Czaar weder toe en was hem slechts één oogenblik ontrouw in den oorlog dien hij tegen Turkije had te voeren. Op de oevers van de Pruth, omringd zijnde door de vijandige troepen, die de zijne viermaal in getal overtroffen, begon hij over de redding zijns legers te wanhopen. Opgesloten in zijne tent, onbekwaam op dat oogenblik tot die stoute besluiten, die alles bederven of redden, scheen hij zich door zijn ongeluk te laten nederdrukken, toen Catherina, zijne tweede gemalin, die zich naderhand zoo vermaard heeft gemaakt, onderhandelingen wist te openen die het leger reddeden.

Ons bestek gedoogt niet om hier al de andere oorlogen te verhalen, waarin de Czaar gewikkeld was, en waar hij steeds buitengewone bekwaamheid en werkzaamheid aan den dag legde. Men heeft hem den bijnaam van *Groote* gegeven, en hij was werkelijk groot, ondanks de misdaden en uitspoorigheden, die zijn leven bezoedelden. Onder deze misdaden is er eene, waarvan men in onze dagen te naauwer nood eenig begrip kan vormen, en waaraan men, ter eere der menschheid, geen geloof zoude hechten, indien de bewijzen ongelukkiglijk zulks niet al te zeer bevestigden. Hij liet zijn' zoon Alexei pijnigen, om hem de bekentenis der door hem gepleegde misdaden af te dwingen, en deed hem vervolgens in zijne tegenwoordigheid onthoofden! Sommigen beweren zelfs, dat hij met eigene hand de straf aan hem volbragt, hij was dus moediger dan Brutus of woester dan een beul; doch dit laatste wordt door velen, en onzes bedunkens te regt, tegengesproken. Er bestaat bijna geen middel om zoo schreeuwende wreedheden te verbloemen of te verzachten, tenzij men als eene verontschuldiging dit gezegde van den buitengewonen man zelven aanneme: »Ik heb mijn volk, maar niet mij zelven weten te hervormen." Na eene dusdanige bekentenis is het niet te verwonderen, dat hij niet op eenen dag van overwinning stierf; maar dat uitspoorigheden van allerlei aard hem in den ouderdom van drie en vijftig jaren in het graf sleepten.

Peter I regeerde over Rusland gedurende het derde eener eeuw, en deze tijd was voor hem toereikende, om dit land in een groot rijk te herscheppen. Hij kende geene andere wet dan zijnen wil; maar deze wil was zoo vast en vreesselijk, dat alle hinderpalen voor denzelven verdwenen. Hij heeft groote zaken verrigt en zijn roem zoude heerlijk zijn, indien hij denzelven niet door ongevergde misdaden en weergalooze wreedheden had verduisterd. Hij onderwierp en beheerschte door dwang barbaarsche volken, welke het schooner geweest ware, aan zich te verbinden door het Christendom, hetwelk het overige Europa beschaafd heeft.

Hoe dit ook zij, thans wordt Peter de Groote bewonderd; maar tijdens zijn overlijden door niemand bemind.

(*Overgenomen.*)

IETS OVER BRAZILIË.

De Binnenlanden van Brazilië zijn bijna met een eenig onafgebroken woud overdekt, hetwelk slechts daar openingen vertoont, waar de bruisende rivieren (de Marannon, Tocantin en Rio-Grande) naar buiten breken. In de zuidelijke streken des lands is de weersgesteldheid van Maart tot November droog; doch ook des nachts somwijlen zoo scherp, dat het menigmaal vriest en sneeuwt. In November begint de regentijd, en omstreeks het laatst van die maand komt het hemelnat, van hevige onweders verzeld, in stroomen naar beneden. Men telt 130 regendagen. Het bedrag der bevolking van het gansche rijk beloopt nog geene vier millioenen menschen. Daaronder rekent men ongeveer 900 000 blanken, 300 000 Indianen van verschillende stammen, 600,000 vrije mestizen, 200,000 slaven-mestizen, 200 000 vrije Negers en 1.900,000 negerslaven. De blanken zijn Portugezen, deels in Portugal geboren (chapitones), deels Kreolen, een traag dweepachtig volk, dat alle deugden en ondeugden zijner voorvaderen naar het nieuwe vaderland heeft overgebragt. De eerste kolonisten, die uit Portugal naar Brazilië gezonden werden, waren voor het grootste gedeelte misdadigers, welker slechte inborst op derzelver nakomelingen is overgegaan. Zoo werd onder anderen de stad St. Paul gesticht door boosdoeners, die langen tijd onder den naam van Paulisten het land geschokt hielden. In lateren tijd hebben zich daar ook Engelschen, Duitschers en Zwitsers, hoewel in minder getal, nedergezet. De Indianen leven gedeeltelijk nog als wilden; de wildsten hunner, de Botocudos, zijn menschen-eters en bewonen de duistere bosschen tusschen Espirito-Santo en Minas Geraës. De Negers maken de eigenlijke arbeidende klasse uit, door hen wordt schier alle werk verrigt. Jaarlijks wordt er van zestien tot twintig duizend uit Afrika naar Brazilië gesleept. Zij ploegen en zaaijen en arbeiden in de mijnen; en ook de meeste arbeidslieden zijn Negers. De Portugees, de Kreool en Mestics leeft volkomen werkeloos.

De wijze van bouwen is zeer eenvoudig, en het zijn alleen de kerken, die eenige pracht vertoonen. De landhuizen en facendos liggen met hunne boerderijen meestal verstrooid langs den oever der rivieren. Dorpen, vlekken en steden zijn nog zeer dun gezaaid. Zelden ziet men een vensterraam met glasruiten, logementen in het geheel niet; maar langs de weinige groote wegen, op zekeren afstand van elkander, zijn schuren (ronchos) opgerigt, alwaar de reiziger met zijne bagaadje en vee onder dak kan komen. In dit uitgestrekte rijk vindt men niet meer dan eenen Aartsbisschop (te Bahia), acht bisschoppen en twintig kloosters. De mindere geestelijken trekken geene bezoldiging; daarentegen zijn hun de tienden als middel van bestaan aangewezen.

De landbouw bestaat in Brazilië meestal in het bebouwen van plantaadjes, voornamelijk voor suiker, koffij en tabak. De planters (roceiros) zijn allen ruwe en onbeschaafde menschen, wier gansche verstand daarin bestaat, om op den gepasten tijd bosschen te vellen, dezelve in brand te steken, den juisten tijd van zaaijen of planten waar te nemen en de gewassen in te oogsten. Diegeen heet rijk, die een groot aantal slaven bezit, en door hen eene groote uitgestrektheid lands kan doen bewerken; gewoonlijk wordt een akker slechts gedurende een jaar gebruikt, en alsdan zes jaren in rust gelaten. De ploeg is eeniglijk aan de Rio Grando bekend. De grond wordt nimmer gemest en tot dat einde geen vee op stal gehouden. De voornaamste voedingsmiddelen van den mensch zijn maïs en boonen; in de vochtige streken wordt rijst geteeld, en in de hooger liggende ook tarwe en garst, welker behandeling men echter niet verstaat. Het voedsel der slaven is maniok, yams en aardappelen. Tuinvruchten en moesgroenten zijn alleen in de hoofdsteden te koop. Zelden vindt men bij eene tacenda eenen moestuin, veel minder fruit. Nergens wordt de koe als middel van melkgeving beschouwd; men houdt het rundvee eenig en alleen om vleesch, talk en huiden te bekomen. De schapenwol is grof en harig. Op de landgoederen worden slechts varkens en hoenders gehouden. De paarden worden hoofdzakelijk gebezigd om op te rijden, en de muilezel is het eenige lastdier. De ambachten en fabrijken zijn nog in hunne kindschheid. In de steden en op sommige plaatsen van het land treft men katoenweverijen, leerlooijerijen, pottebakkerijen, enz. aan. De meeste fabrijkstoffen worden van buitenslands ingevoerd en zijn zeer duur. Het Portugeesch is de hoofdtaal, en bijgeloof, onwetendheid en vadzigheid zijn de hoofdhoedanigheden des volks.

De gestichten van openbaar onderwijs bevinden zich in eenen deerniswaardigen toestand; alleen te Rio Janeiro en te Bahia vindt men eenige kollegien. Lagere scholen zijn er in het geheel niet, en de geestelijken, die zelven hoogst onwetend zijn, geven zich naauwelijks de moeite om zelfs de meest benoodigde kennis van godsdienst aan hunne onderhoorigen bij te brengen. De wijze van staatsbestuur is nog niet grondig vastgesteld, en de regten der burgers zijn nog niet stellig bepaald. De Keizer houdt de uitvoerende magt in handen. Het rijk is in tien groote gouvernementen, en dezen wederom in onderdeelen gescheiden. Voor de regtszaken bestaan er twee groote geregtshoven (te Rio Janeiro en te Bahia); de mindere regtbanken worden gepresideerd door Corregidores, die tevens policie-directeuren en vrederegters zijn. Bij alle regtbanken geldt nog het Portugesche regt. Geneesheeren en apothekers vindt men slechts in de voornaamste steden, en dan nog zeer schaars. (*Overgenomen.*)

Daar is niets, waar men meer gelijkenissen voor vinden kan, en gevonden heeft, dan voor de *eerste liefde.* Dit is het afgezaagde Thema, dat de romanschrijver, door alle sleutels en toonleiders van het gevoel, weet te varieëren, — het is echter een zeer *oud* Thema: want het eerste menschenpaar heeft er het groote schouwspel, dat nu bijna 6000 jaren geduurd heeft, mede geopend. Het gaat met de eerste liefde dikwijls niet anders, dan met den koffij oogst; de eerste pluk is niet altijd de beste, maar veelal de kostbaarste: men *wil* beminnen, en wanneer men bemind *heeft*, dan glimlacht men over zijne eerste liefde, of schaamt er zich over, even als de oude tante over hare huwelijkskleed, dat, eene halve eeuw geleden, in de mode was, en thans in het oud vaderlijke kabinet weggesloten, alleen jokshalve wordt bekeken, betast en dan weder weggemoffeld. O gij allen, die bemint! maakt uwe eerste liefde tot uwe *laatste*, en laat deze fakkel, die Hymen u eenmaal toereikte, uw geheel leven verlichten; ja plant ze naast uwen grafkuil, dat uw nageslacht er zijne fakkels aan ontsteke, en er ook het feest hunner eerste liefde mede viere! (*Overgenomen.*)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.